

**KONINKLIJKE
VERENIGING
TER BEOEFENING
VAN DE
KRIJGSWETENSCHAP**

OPGERICHT 6 MEI 1865

Ereleden

Z.K.H. de Prins der Nederlanden

Z.E. Luitenant-Generaal b.d.
M. R. H. Calmeyer

Generaal-Majoor b.d.
E. R. d'Engelbronner

Z.E. Luitenant-Generaal
J. P. Verheijen

Bestuur

Voorzitter

G. J. Folmer, bgen art

Vice-voorzitter

A. T. M. Oonincx, cdre KLu b.d.

Leden

G. C. Berkhof, lgen gn
P. W. Gorissen, lkol art
A. G. C. Kok, kol marns b.d.
W. C. Mabesoone, ktz
H. T. F. M. Mallant, kol marns
F. J. Roelofs, kol KLu
jhr. mr. J. P. de Savornin Lohman

Redacteur

J. C. A. C. de Vogel, bgen inf
p/a Hogere Krijgsschool
v.d. Burchlaan 31
2597 PC Den Haag

Secretaris

W. F. Anthonijsz, lkol cav
Denijsstraat 135
2551 HJ Den Haag

Penningmeester

J. R. Karssing, lkol cav
Dotterbloem 7
2317 LS Leiden
Girorekening 7 88 28

Ledenadministratie

J. J. M. Nijman
Karel Doormanlaan 274
2283 BB Rijswijk
Tel. 070-947836

MARS IN CATHEDRA

SEPTEMBER 1988

NR 76

INTRODUCTIE

Vandaag maakt u kennis met het „nieuwe gezicht“ van de Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap. Dit betekent dat onze eigen drie-maandelijkse publikatie met de naam „Mars in Cathedra“ tot het verleden behoort. De overwegingen die tot dit besluit hebben geleid stonden vermeld in MiC 75/88, blz. 2552, waarheen dan ook gemakshalve wordt verwezen.

In de nieuwe opzet is gekozen voor een katern in de Militaire Spectator, afwijkend van vorm en kleur teneinde de herkenbaarheid te bevorderen; uiteraard staat de redactie open voor suggesties over inhoud en/of vormgeving hiervan.

In de toekomst zullen alleen de leden van de vereniging regelmatig een dergelijk katern in hun Militaire Spectator aantreffen. Voor deze eerste maal is echter een uitzondering gemaakt teneinde alle lezers van de Militaire Spectator in staat te stellen kennis te nemen van de doelstellingen en activiteiten van de vereniging.

Deze doelstelling is het bevorderen van de krijgswetenschap in de ruimste zin. Voor het verwezenlijken van die doelstelling worden bijeenkomsten georganiseerd waar, over belangwekkende onderwerpen, inleidingen worden verzorgd door deskundigen uit binnen- en buitenland. De tekst van de voordrachten wordt, al dan niet samengevat, gepubliceerd in dit katern. Daarnaast geeft de vereniging het maandblad „Militaire Spectator“ uit.

Voorts bekostigt de vereniging, daartoe mede in staat gesteld door subsidiëring door het Ministerie van Defensie, de bijzondere leerstoel in het militaire straf- en tuchtrecht aan de Universiteit van Amsterdam.

Ook kent de vereniging jaarlijks een prijs toe voor de beste scriptie van een cadet aan de KMA en een adelborst aan het KIM, die door de voorzitter van de vereniging wordt uitgereikt.

Vervolgens beloont de vereniging publicisten die zich hebben onderscheiden met artikelen e.d. op het gebied van de verenigingsdoelstelling, met het toekennen van de Militaire Spectator legpenning.

Al deze activiteiten worden mogelijk gemaakt door de leden van de vereniging. Om het voortzetten van dat alles te kunnen verwezenlijken, is het gewenst dat het ledental op peil wordt gehouden en zo mogelijk wordt vergroot. Het is daarom dat het bestuur van de vereniging u om steun verzoekt, zijnde uw aanmelding als lid van de vereniging voor de redelijke contributie van f 30,- per jaar. Leden woonachtig in het buitenland betalen f 40,- per jaar. Aanmelding kan geschieden met behulp van het aanmeldingsformulier op blz. 2593.

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

**Algemene Ledenvergadering te 's Gravenhage,
maandag 2 mei 1988**

In aansluiting op de voordracht van prof. De Vos opent de voorzitter, bgen G. J. Folmer, de algemene ledenvergadering te 22.00 uur en heet de aanwezige leden nogmaals welkom en verzoekt de vergadering vervolgens in te stemmen agendapunt 8, rondvraag, te wisselen met agendapunt 9, toekomst Mars in Cathedra. De vergadering stemt daarmee in.

De voorzitter deelt de vergadering mee een brief te hebben ontvangen van genmaj b.d. E. R. d'Engelbronner, die bij het besluit van het bestuur van 29 juni 1972 werd benoemd tot Ere-lid van de Koninklijke Vereniging, wegens uitzonderlijke verdiensten voor de vereniging in de verschillende bestuursfuncties, waarvan met name te noemen die van redacteur en voorzitter. Gedurende zijn voorzitterschap is onder meer de vernieuwing van het orgaan van de vereniging „Mars in Cathedra” tot stand gekomen. Dat is dan ook de reden dat hij zijn verontrusting heeft geuit over de voorgenomen veranderingen van Mars in Cathedra, zoals genoemd bij de mededelingen van het bestuur in MiC 75, blz. 2552.

De voorzitter heeft generaal d'Engelbronner de noodzaak voor die wijzigingen toegelicht en daarbij gewezen op de veranderingen die ook reeds in 1972/73 noodzakelijkerwijs hebben moeten plaatsvinden.

In het afgelopen verenigingsjaar ontviel ons helaas, op de leeftijd van 89 jaar, het Ere-lid generaal-majoor der genie b.d. J. J. de Wolf. Zijn overlijden op 28 september 1987 werd reeds gememoreerd in MiC 75.

Vervolgens stelt de voorzitter het jaarverslag van de secretaris, gepubliceerd in MiC 75, aan de orde. Het verslag wordt zonder op- of aanmerkingen aanvaard en de voorzitter dankt de secretaris voor het verzette werk.

Het jaarverslag van de penningmeester, alsmede het verslag van de kascontrolecommissie, eveneens opgenomen in MiC 75, worden door de vergadering aanvaard.

De vraag van dr. Snapper over de begroting 1988, lezingen f 7.500,-, hetgeen niet overeenkomt met het gestelde in de toelichting „meer financiële middelen aan te wenden ten faveure van de grotere kwaliteit van de voordrachten”, wordt door de voorzitter verklaard door het feit dat de begroting eerder werd opgesteld dan de voorgestelde wijzigingen. De balans zal worden bijgestuurd.

Bij acclamatie wordt het financieel jaarverslag door de vergadering aangenomen.

In aansluiting op het verslag van de penningmeester wordt het verslag van de kascontrolecommissie aan de orde gesteld, die blijkens haar rapport het financiële beheer goed heeft bevonden en voorstelt de penningmeester décharge en acquit te verlenen voor het beheer. De voorzitter de-

chargeert onder dankzegging voor het vele verrichte werk onder applaus van de vergadering, de penningmeester.

De kascontrolecommissieleden J. G. Eijzenbach en T. G. J. Damen worden bedankt voor de bewezen diensten, te meer daar de heren bereid zijn gevonden ook zitting te nemen in de nieuwe kascontrolecommissie.

Geen tegenkandidaten gesteld zijnde worden de door het bestuur voorgestelde kandidaten lkol art P. W. Gorissen en Jhr mr. J. P. de Savornin Lohman als nieuwe bestuursleden gekozen, in de plaats van de aftredende niet herkiezbare heren R. Groot en H. A. Schaper aan wie door de voorzitter de grote dank van de vereniging wordt overgebracht.

Aangekomen bij het agendapunt „Toekomst Mars in Cathedra, deelt de voorzitter de vergadering mee, dat uit de financiële toestand van de vereniging, alsmede de balans en de raming van inkomsten en uitgaven blijkt dat de toekomst van de vereniging niet rooskleurig is en de kosten van Mars in Cathedra in de huidige vorm onevenredig hoog zijn. Het nemen van maatregelen is noodzakelijk. De voorstellen daartoe werden reeds genoemd in de toelichting bij dit agendapunt (MiC 75 blz. 2552) o.a.

- publiceren van MiC in de huidige vorm wordt gestaakt;
- (samenvattingen van) voordrachten, bestuursmededelingen e.d. worden voortaan gepubliceerd in een katern van afwijkende kleur in (een deel van de oplaag van) de Militaire Spectator;
- alleen leden van de Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap ontvangen een dergelijke Militaire Spectator.

De vergadering gaat akkoord met het voorstel.

Dr. Snapper verzoekt de voorzitter nogmaals in overweging te nemen, te komen tot het uitgeven van een jaarboek, zoals dit in het verleden geschiedde. De inhoud zou moeten worden verzorgd door de HKS en Stafscholen.

De voorzitter deelt de heer Snapper mee dat deze suggestie reeds is besproken bij de bestuursvergaderingen en in de praktijk niet mogelijk is gelet op de werkbelasting van die instituten.

Hij dankt de heer Snapper voor zijn opmerkingen die getuigen van zijn positieve betrokkenheid bij het wel en wee van de vereniging.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering te 23.00 uur.

VOORDRACHT

„België en het ontstaan van de Westeuropese Unie”

Op maandag 2 mei jl. werd in het Nederlands Congresgebouw te 's-Gravenhage voor de leden van de Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap, alsmede voor belangstellenden, een lezing gehouden. Deze lezing werd verzorgd door prof. dr. Luc de Vos en had als

onderwerp „België en het ontstaan van de Westeuropese Unie“.

Prof. De Vos (Oostende, België, 1946) studeerde aan de Cadettenschool te Laken, de Koninklijke Militaire School, het Koninklijk Hoger Instituut voor Defensie en de Katholieke Universiteit te Leuven, waar hij promoveerde tot doctor in de letteren en de wijsbegeerte (geschiedenis). Thans doceert hij geschiedenis aan de Koninklijke Militaire School te Brussel. Hij is tevens hoofd van de leerstoel geschiedenis, aardrijkskunde, defensieproblemen en krijgskunst.

Het onderstaande is een samenvatting van de tekst die prof. De Vos bij diens lezing gebruikte, alsmede van enkele punten van de discussie die daarop volgde.

Heden ten dage staat ter discussie de vraag wat er van West-Europa moet worden mocht de betrokkenheid van de Verenigde Staten bij de verdediging van West-Europa (verder) afnemen. De gedachte aan een eensgezinde Westeuropese verdediging (in NAVO-verband wordt dan gesproken over een Westeuropese pijler) is niet nieuw; de in de jaren vijftig nooit goed van de grond gekomen Europese Defensiegemeenschap (EDG) voorzag al in een geïntegreerd Westeuropees leger. Achteraf kan vastgesteld worden dat politiek niet méér haalbaar is gebleken dan de oprichting in 1954 van de Westeuropese Unie (WEU), die een uitbreiding betekend heeft van het Pact van Brussel uit 1948.

Doel van het volgende betoog is de ontstaansgeschiedenis van de WEU te beschrijven en de belangrijke rol die België daarin gespeeld heeft speciaal te belichten.

Reeds nu moet opgemerkt worden dat de rol van België gezien moet worden tegen de achtergrond van in de tijd veranderende opvattingen over de soevereiniteit van staten en de feitelijke regels van het internationale spel tussen grote en kleine staten. Gedurende de periode van het ontstaan in 1830 tot het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in 1940, heeft België, overeenkomstig een absolutistische opvatting over de soevereiniteit, vrijwel steeds een status van onafhankelijkheid en neutraliteit gevoerd. Was tot voor de Eerste Wereldoorlog nog sprake van een opgelegde neutraliteit, in de periode 1936-1940 was de neutraliteit een bewuste keuze van een klein land onder aanvoering van een groot staatsman, Paul-Henri Spaak, die het Belgische buitenlandse beleid nog lange tijd na de Tweede Wereldoorlog een eigen gezicht zou geven. In de periode 1919-1936 wierpen universalisme (Volkenbond) en regionalisme (Pact van Locarno, 1925) als mogelijke uitgangspunten van beleid op het gebied van vrede en veiligheid de schaduwen vooruit. De Tweede Wereldoorlog betekende in dit opzicht de definitieve doorbraak.

Gedurende de eerste oorlogsjaren gaf de Belgische regering in ballingschap de voorkeur aan een tot West-Europa beperkt regionaal bondgenootschap. Deze voorkeur werd ingegeven door het gemeenschappelijke Westeuropese gedachtengoed op politiek, juridisch en sociaal gebied, maar ook door de afwezigheid van grensgeschillen, de nog immer sterke hang van België naar onafhankelijkheid en de optimale bescherming van Belgische koloniale belangen. Bij gebrek aan vooral Britse belangstelling (Churchill) voor toetreding tot een dergelijk bondgenootschap, kon in 1944 niet verder gekomen worden dan tot het vooruitzicht weldra

het Benelux-verdrag te ondertekenen, dat voorzag in de oprichting van een douane-unie tussen België, Nederland en Luxemburg.

Ook direct na de Tweede Wereldoorlog werd aan het universalisme bij het vermijden en oplossen van internationale conflicten in het algemeen een grotere betekenis toegekend dan België voor wenselijk hield. Meegesleept in de VN-euforie legde België zich, toen eenmaal het beginsel van wettige zelfverdediging erkend was en toen duidelijk geworden was dat het VN-Handvest zich niet tegen collectieve zelfverdediging op basis van een regionaal verdrag zou verzetten, neer bij de oprichting van de VN. Inmiddels groeide in West-Europa de ongerustheid over de expansie van de USSR onder Stalin, maar voornamelijk wenste men Stalin niet te provoceren met enige Westeuropese of Atlantische blokvorming.

Toch kan Stalin in een parafraze op Spaaks woorden de vader van Europa en de Atlantische Alliantie genoemd worden. Het op de been houden van een omvangrijk leger in de USSR, toenemend wederzijds wantrouwen, de houding van de USSR in Oost-Europa, de talrijke veto's van de USSR en de algemene vrees voor de totalitaire communistische ideologie bespoedigden de vereniging van West-Europa, waarbij ook Duitsland betrokken zou worden. Een laatste poging om de verdeling van West-Europa te vermijden, vormde het Marshall-programma in 1947. Dit programma immers, beoogde in eerste instantie het economisch herstel in zowel Oost- als West-Europa.

De definitieve keus voor een regionaal Westeuropees bondgenootschap werd in juli 1947 gemaakt met de oprichting van de Commissie voor Europese Economische Samenwerking; alles liever dan de anarchie of opgaan in het Oostblok, zo werd het voorgesteld.

Terzelfder tijd kwamen de Westeuropese landen tot de conclusie dat men voor de verdediging van het nationale territorium voortaan aangewezen was op militaire overeenkomsten. Franse en Britse voorstellen ter zake waren Spaak en met hem de Benelux-landen, destijds wel Spaakistan genoemd, te vrijblijvend. Op het Russische gevaar was volgens een in 1948 verschenen gezamenlijke Benelux-nota, die warme Amerikaanse steun zou ontmoeten, economische en militaire samenwerking tussen Frankrijk, Groot-Brittannië en de Beneluxlanden het gepaste antwoord. Op 17 maart 1948 ondertekenden de vijf in Brussel een verdrag — het Pact van Brussel — dat iedere deelnemende staat in geval van agressie zou verplichten tot onmiddellijke, automatische en wederzijdse bijstand. Ook werd voorzien in de integratie van strijdkrachten in vredes-tijd. Onder Britse druk kwam op het gebied van economische samenwerking echter weinig tot stand.

De militaire coördinatie kreeg haar beslag in september 1948 in de „Organisation de défense in l'Union Occidentale" met veldmaarschalk Montgomery als permanent voorzitter van het comité der opperbevelhebbers. De militaire organisatie „Uniforce" hield hoofdkwartier in Fontainebleau en werd gekenmerkt door geïntegreerde staven in vredes-tijd.

Spoedig na de ondertekening van het Pact van Brussel werden besprekingen begonnen waarin Canadezen, Britten en Amerikanen, die daarmee definitief braken met de

politiek van het isolationisme, de basis legden voor de Atlantische Alliantie. De publieke opinie werd te dien aanzien door de blokkade van Berlijn, het aansluitend in stand houden van een luchtbrug en kortdaat optreden van Spaak in de Algemene Vergadering van de VN gunstig gestemd. Daarboven was met name in België de steun van de invloedrijke rooms-katholieke kerk niet onbelangrijk. In Washington werd op 4 april 1949 het Noordatlantische Verdrag ondertekend door de VS, Canada, Groot-Brittannië, Frankrijk, België, Nederland en Luxemburg, alsmede door Denemarken, IJsland, Noorwegen, Italië en Portugal. De reeds krachtens het Pact van Brussel bestaande instellingen werden weldra gewoon overgedragen.

Zowel het Pact van Brussel als het Noordatlantische Verdrag werden, bij telkens ruime meerderheid in Senaat en Kamer, door België geratificeerd. Spaak, de man die zo'n belangrijke rol gespeeld had bij het ontstaan van de regionale militaire integratie, moest in augustus 1949 aftreden als premier en minister van buitenlandse zaken tengevolge van problemen van interne politiek waaronder de Koningskwestie die, meer dan de internationale situatie, de publieke opinie bepaalde.

Een nieuw thema, vooral na de totstandkoming van de Bondsrepubliek in 1949, deed zijn intrede op het internationale strijdtoneel, te weten de herbewapening van Duitsland. Met name bondskanselier Adenauer pleitte vanaf begin 1950 onophoudelijk voor een Europese Rechtsorde. Een drietal omstandigheden schiep daarvoor een gunstig klimaat: het uitbreken van de Korea-oorlog (25 juni 1950), door velen als voorbode van de Derde Wereldoorlog beschouwd, de Franse problemen in Indochina, alsmede de Amerikaanse wens om de verdediging van Europa niet langer vanaf de Rijn maar vanaf het IJzeren Gordijn (de term is van Churchill, 1946) te voeren.

Frankrijk, bevreesd voor de Westduitse herbewapening, kon het toenemende belang van de Bondsrepubliek en van de Amerikaanse betrokkenheid in de Westeuropese defensie niet langer ontkennen. De regering onder René Pleven zag slechts één uitweg: een Europees leger. Onderhandelingen dienaangaande tussen Frankrijk, de Bondsrepubliek, België, Luxemburg, Italië en na enige aarzeling ook Nederland konden van start gaan; Britten en Scandinaviërs toonden geen belangstelling.

Ten behoeve van een controleerbare Westduitse wederopbouw en ter geruststelling van Frankrijk diende de in 1951 opgerichte Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS). Op 27 mei 1952 ondertekenden Frankrijk, de Bondsrepubliek, Italië en de Benelux in Parijs het verdrag inzake de Europese Defensiegemeenschap (EDG).

België intussen, gaf uitvoering aan de voorgenomen hogere defensie-inspanning; verlenging van defensieplicht en gestage groei van het defensiebudget. Vanaf het begin stond de Belgische regering positief tegenover de EDG. Reden hiervoor was de vrees voor de aantrekkingskracht van de USSR voor een herenigd, neutraal en ontwapend Duitsland. Voor wat betreft de organisatie van de EDG en de dienovereenkomstige verdeling van politieke verantwoordelijkheden, ontpopte België zich als de succesvolle pleiter voor een hoog democratisch gehalte; de uiteindelijke macht in de EDG moest en zou liggen bij de minis-

terraad. Helemaal zonder problemen was de Belgische steun voor de EDG overigens niet. Begin 1953 werd zelfs de grondwettelijkheid van de in het verdrag overeengekomen gedeeltelijke overdracht van aan de staatssovereïniteit ontleende bevoegdheden ter discussie gesteld, maar dit bleef mede door toedoen van Spaak zonder gevolgen. Naast België zouden ook de andere deelnemende staten het EDG-verdrag ratificeren.

Tot 1953 had het er dus alle schijn van dat defensie de aanzet zou vormen tot een verenigd Europa.

De politieke ontwikkelingen in Frankrijk tussen januari 1953 en augustus 1954 leidden ertoe dat het EDG-verdrag niet geratificeerd zou worden. De Franse wens te komen tot zo klein mogelijke nationale eenheden, de nieuwe Franse regering in 1954 onder leiding van P. Mendès France, de problemen in Indochina (nederlaag bij Dien Bien Foe) en Noord-Afrika alsmede Stalins dood op 5 maart 1953 bepaalden de negatieve houding ten aanzien van de EDG. Op verzoek van de Amerikanen en de Britten poogde Spaak de Fransen alsnog tot ratificering te bewegen maar tevergeefs. Europa had een ontmoeting met de toekomst gemist.

De Franse houding werd alom veroordeeld, vooral door de VS bij monde van minister Dulles. Om een nog meer geïsoleerde positie te vermijden aanvaardde Frankrijk de Britse uitnodiging voor een conferentie. Deze conferentie vond plaats in Londen, september 1954. Aanwezig waren de ministers van buitenlandse zaken van België, Frankrijk, Nederland, Luxemburg, de Bondsrepubliek, Italië, Groot-Brittannië, de VS en Canada. Aanvankelijk wilden de Fransen alleen de toetreding tot het Pact van Brussel aanvaarden maar later werd ook ingestemd met de toetreding van de Bondsrepubliek tot de NAVO.

Vanaf dat moment wordt het met de deelneming van de Bondsrepubliek en Italië uitgebreide Pact van Brussel de Westeuropese Unie genoemd. Tot de opmerkelijke revitalisering in 1984 zou de WEU functioneren als gespreksforum. Alleen aan de standaardisering van de bewapening werd in de WEU gewerkt; op hetzelfde gebied waren ook FINBEL (1953) en opvolger FINABEL (1965) werkzaam. Wel kreeg Groot-Brittannië weer aansluiting bij de Europese integratie.

De discussie die op de lezing volgde, spitste zich toe op de toekomst van de WEU. Deze toekomst kan niet los gezien worden van de Westeuropese integratie in het algemeen.

De al dan niet gecorrleerde politieke, economische en militaire belangen van nog immer nationaal georiënteerde staten blijven een beproeving voor iedere vorm van bondgenootschap. Heden ten dage lijkt de Westeuropese integratie enigzins te stagneren. De uit economisch oogpunt kleiner wordende rol van de USA, de ogenschijnlijk verminderde dreiging uit de USSR (glasnost, perestrojka, toenemende bereidheid tot wapenbeheersing) en het ontbreken van een duidelijk Europees leider vormen een bron van Westeuropese verdeeldheid. Een integrerende factor is de concurrentiestrijd met de opkomende nieuwe industriële mogendheden in het Verre Oosten. Terzelfder tijd is hiermede de reden van de absolute noodzaak van Westeuro-

pese integratie aangegeven. In deze context is iedere voor- spelling van de toekomst van de WEU weinig meer dan speculatie.

VOORDRACHT

„The conduct of battle at the operational level, after the INF-agreement in the next decade”.

Op 6 en 7 juni 1988 werd door de vereniging een lezing georganiseerd respectievelijk te Apeldoorn en 's-Gravenhage. Deze lezing werd gehouden door gen (ret) M. FARNDALE, voormalig COMNORTHAG.

Gelet op het belang van het onderwerp werd besloten geen samenvatting te maken, doch de lezing integraal te publiceren.

Introduction

1. In speaking about the operational level of command I will take into account possible strategic, political and technological developments and the implications of current trends in arms control and conceptual thinking. I will then end up with what I think is necessary to maintain the credibility of the conventional phase of battle which is so fundamental to the prevention of war and, in my view, is becoming more so.

2. Right from the start I stress that I am referring to a joint land/air battle. Although I have NORTHERN ARMY GROUP and 2ND ALLIED TACTICAL AIR FORCE very much in mind, I am dealing with principles which can be used anywhere.

3. The British Army Field Manual defines the operational level of command as, „The level of command concerned with the concept and conduct of operations at higher formation level where the tactical battle, fought by the lower formations, is controlled and co-ordinated . . .” It is the conduct of battle at this level that I will be concentrating on today, that is to say Army Group, Corps and sometimes Division. We must, however, not forget the importance of the strategic and tactical levels of battle. The strategic level of war in Europe is conducted by The NATO Council advised by SACEUR. It is at this level that our combined Alliance resources are allocated to the various theatres and where nuclear decisions are made. At the tactical level the divisions, brigades and battalions fight the battle in accordance with their orders from the operational commanders. Thus it is vital to success that operational commanders get their plans right.

The role of the nuclear weapon

4. Since the conventional phase of battle must nowadays occur in the context of a nuclear threat it is essential to be clear of the role of each of the three types of nuclear weapons before we discuss the conduct of conventional opera-

tions. But first some philosophy. It is a fact of human life that once a thing has been invented it can never be un-invented! There are many people today talking about a nuclear-free Europe, or a nuclear free World. But we can be sure that if a war did start in a so called nuclear free World, both sides would have to reinvent them, just in case.

5. Nuclear weapons are the most fundamental war stop-pers yet, and we must accept that they are now permanently available to anyone with the know-how, who wants to make war. What is more their use cannot be deterred by conventional forces alone, no matter how strong these are. The use of nuclear weapons can only be prevented by the existence of nuclear weapons on both sides. Nevertheless their use would be so cataclysmic that everything possible must be done to prevent this happening, first by preventing war breaking out at all, and then by trying to prevent their use if war should break out, in spite of our efforts to prevent it. We can never foresee how and when they might, if ever, be used. Thus a full spectrum of nuclear weapons is essential to prevent war; but if, in spite of all our efforts, it starts such weapons become a series of options which may or may not be used. This uncertainty is also a major factor in war prevention. Meanwhile it must be right to reduce the World's stockpile of nuclear weapons by good, balanced negotiations because there are too many.

6. Nuclear weapons come in three types and each has a role to play. First, strategic. These weapons are fundamental to the prevention of war. This is because they can guarantee to hit any target anywhere with catastrophic effect and, being for the most part submarine launched, they are almost impossible to detect. However such is their power that the very greatest care will be taken by both sides before any decision to use them is made; it is also most unlikely that they would be used to initiate the nuclear phase of battle. Indeed even in extremis our leaders may balk at their use at all. So they remain in a very special, yet essential category to prevent war. Next comes the intermediate weapons with a range between 500 and 1500 kilometres. I will return to these.

7. Third, there are the battlefield weapons with ranges below 500 kilometres. These are designed for use with conventional forces and as part of the main battle. Their effect, though very great, is less than the others and they are specifically designed to destroy military targets. However, no commander will be authorised to use any nuclear weapons until he has committed all his conventional forces and an enemy breakthrough is actually occurring. It would, however, be most inappropriate to use the present battlefield weapons to initiate the nuclear phase of war because their effect is too small and their range too short for this purpose. Such action would merely indicate desperation. The enemy's response to them is much more likely to be a reply in kind but on a much increased scale. But once nuclear weapons have been authorised and if their use has not stopped the fighting, battlefield weapons become vital to stop the conventional breakthrough which will, by then, be occurring.

8. In the 1970's I remember well how we had reached a situation where we had no weapon smaller than the strategic that was powerful and accurate enough to act as a real and credible deterrent to war, one which could guarantee to hit its targets under any conditions and provide a link between the strategic and battlefield weapons to make the whole concept credible. At that time no-one would listen to such arguments, but when the Russians deployed their SS-20's they did. Only then was the threat recognised and authority given to deploy the Pershing and Cruise Missiles. We deployed these weapons, not because they deployed theirs, but also because we needed them urgently, to make deterrence work. These two weapons meet all the criteria for initial use. They can hit significant targets in all Warsaw Pact countries from launch sites in Europe with a degree of accuracy and guarantee which is so high as to be unacceptable to The Warsaw Pact. Being small and mobile they are very hard to locate and destroy. Their use on military targets would certainly be significant and would demonstrate that we meant business. Their deployment removed most of the options to a potential aggressor and virtually guaranteed peace. Their removal, therefore, leaves a serious gap, worse than the gap that existed before they arrived because other aspects of the threat have also changed. Their departure means that an aggressor could believe that he could win conventionally and that neither strategic nor battlefield weapons would be used. The significance of the INF weapons to the Warsaw Pact is well illustrated by the lengths that they were prepared to go to achieve their elimination. They let Reagan off including the SDI, they did not insist on including the British and French strategic weapons and they were prepared to give up three times as many as NATO. I have no doubt that they will try to repeat this technique with conventional and other nuclear weapons in the coming months.

The threat

9. A military threat is composed of two elements, first the hardware with which to go to war, and second the intention to use it. The first takes years to create and then much money to maintain and modernise. If the hardware exists on the ground and is kept up to date, and if it is superior in quantity and quality to ours, then there can be no doubt that the threat exists. It can sit dormant for years keeping itself in trim, awaiting the order to attack. Its owner can adopt a policy of lulling his potential opponents into a false sense of security and then, overnight, change his mind and strike. Perhaps more significantly, if a new owner of the hardware arrives on the scene, it lies ready to be used. But this cannot occur the other way round; if the hardware does not exist no one can decide to go to war without pausing to create it, and this will be spotted. Thus the threat is as real today as it has every been, because it exists and is being increased even though the intention to go to war may be remote. No-one can foretell the future. But since it takes a very long time to recreate defence forces if they have been reduced, or to bring them up to date if they have not been modified; we must be very careful indeed in the next few years as pressure is put on us to reduce further.

10. I well remember as an instructor at our Staff College reading some of Marx and Lenin. Marx described a politico/economic formula for mankind saying that to bring it about conflict with capitalism is inevitable. Lenin described how this should be done. He said that the first requirement was to build up a massive military force so that Russian leaders can do what they like in the world but. Such force may never have to be used, he said, but, he added no generation of Russians should fail to use it if they ever considered that, for some reason, victory in war was certain or that the capitalists would not fight if attacked. He also said that each generation of Communist leaders must ensure that all options are left open for succeeding generations, in case they are needed. Of course all this was written in pre-nuclear days and is the real reason why nuclear weapons are so successful in preventing war to-day.

11. However Russia to-day is not a true super-power, she is only a military super-power. It is now clear that Gorbachev has recognised this and is determined to put the Soviet economy right. If he succeeds within the framework of Marx/Leninism and he remains militarily powerful then we must indeed watch out.

12. What then is the best option open to the Warsaw Pact should it for whatever reason, decide to go to war? First we must remember that they can achieve a concentration of force and superiority of some eight or even ten to one at a selected point of main effort. This is because they operate on interior lines and can concentrate at will. NATO cannot do this. Those who match Warsaw Pact force totals with those of NATO forget this. NATO cannot re-deploy, say, Turkish troops to the Central Region or, say, Dutch troops to Greece to meet a crisis as The Warsaw Pact can re-deploy their forces between their theatres. He must therefore aim to get powerful armoured forces onto the Rhine before NATO can get its act together by surprise, concentration of force and firepower.

13. Such a concept and superiority is bound to succeed unless we can act swiftly and strongly to reduce it. Somehow it must be worn down and somehow a quick breakthrough must be denied to the him so that he realises that, if he continues the war after NATO has got its act together, it might well go nuclear and if that happens he stands a good chance of losing everything. It is also essential that NATO leaders are not rushed in their nuclear planning. This means that the nuclear threshold must be postponed for as long as possible. Our concept to do this, must make the maximum use of all our NATO combined resources and this demands as the highest priority that national concepts, training, equipment and logistics are as standard as possible, and at the very least, inter-operable with each other. Achieving this in the years ahead will become more important than NATO nations trying to achieve advantages over each other, which are only likely to be marginal anyway.

14. Thus the conventional phase of battle is crucial. In-theatre forces must prevent the enemy achieving a rapid breakthrough so that full re-inforcement can occur and so

that time is available for NATO's 16 Nations to agree to a nuclear fireplan which is so convincing that it will bring about the cessation of hostilities. This, after all, will be the initial use of nuclear weapons in a war for the survival of mankind as we know it.

Meeting the threat

15. We are doing quite well with our conceptual thinking and training but not so well in equipment and logistics where we still have a very long way to go. In future, nations will have to be ready to give up some independence in the interests of the whole, if they are not prepared to pay the price of deterrence. We are already short of the ability to sustain a conventional battle for any length of time and our resources are finite. It will take many weeks before our industries can provide war stocks in sufficient quantity to effect the battle. So we have to fight with what we have on the day. Indeed we run the risk in war of having to resort to nuclear weapons, while we still have some conventional combat power left, because we run out of combat supplies, trained manpower and replacement equipment. Nevertheless, at least in NORTHAG, we have achieved a single concept agreed by the nations. It is now quite normal for the men of one nation to train under the command of another and we have the same Standing Operating Procedures at the operational level. Nations must recognise this and not try to go it alone with their own concepts and procedures without full consultation.

The operational level

16. The war can start in many ways and for many reasons but it is highly likely that it will begin at the conventional level, although I accept there are other scenarios. We now have a concept based on principles. First, on the principles of defence itself; *mutual support* along the whole front to provide cohesion and to defend key terrain but only using the minimum forces possible because this is a purely defensive operation; then *depth*, to give time and space in which to decide how to seize the initiative and get onto the offensive while resources to do so exist and, lastly, *effective reserves* with which to seize the initiative and defeat the enemy. The concept is also based on all ten principles of war; they all apply but the key ones are;

a. *Offensive Action*. It is essential to seize the initiative and get onto the offensive as soon as possible. No battle is ever won by remaining on the defensive although there are those about who preach a form of defensive defence only. There is no such thing. If we became involved in a battle of attrition with an enemy of superior numbers when our resources are limited, we are doomed to lose.

b. *Concentration of force*. The trick here is to concentrate overwhelming force at the right place and at the right time, preferably from an unexpected direction. This calls for high standards of international training and command and control, rapid decision making and smaller faster moving yet more powerful reserves.

c. *Surprise*. Surprise coupled with offensive action and concentration of force can achieve results out of all proportion. History is full of examples. Surprise involves decep-

tion and can be achieved by a surprise direction of attack, timing, speed or the unorthodox use of weapons.

d. *Flexibility*. We do not know of enemy's plans so we must be prepared for anything. The only thing that we can be sure about in a future war is that it will be quite different from what we expect. We must therefore possess sufficient forces to allow for the creation of powerful reserves. We must always be in balance which means the re-creation of reserves as they are committed. Thus there is a minimum force level needed to be credible and we are probably just below this now no matter how big the opposition. If this is so then today we start off with the nuclear threshold too high and there is very little room for conventional force reductions in NATO. I am doing some research into the German attacks on Belgium, The Netherlands and France in May 1940. The Allied Armies were much stronger than the Germans, they had more tanks, guns and aircraft but they could not work together, their concepts were different and out of date and they were paralysed. We must make sure that the speed and power of the enemy attack does not do this to us.

17. Thus the Warsaw Pact's best option is to try for a surprise attack without a declaration of war, pre-empted by massive air strikes. Then to conduct a high speed and violent attack on a wide front with operational manoeuvre groups poised to breakthrough. Such an attack would be accompanied by air assault and heliborne attacks in depth. The Soviets know the value of a quick victory, from their experiences against the Germans in 1941. They would aim to destroy NATO's capability before NATO is fully deployed, prepared, outloaded and reinforced. They would want to win a major victory before NATO could stop them and before NATO could agree to use nuclear weapons. Somehow NATO must deny him this option. It may be true that the Warsaw Pact is not quite up to such operations at the moment, for they too demand a high standard of training, but I suspect that by the mid nineties they will be, and with a capability enhanced still further. If they are, and our nuclear deterrent is no longer credible, we are in trouble indeed.

18. The Central Region is made up of forces from six countries, seven when France joins in. But even collectively it is seriously outnumbered. Certainly it is not credible to prevent war without a full spectrum of nuclear weapons behind it. The NATO order of battle has not changed since 1956 except in 1967 when it took a major reduction with the departure of the French. Against this the potential threat has increased significantly. That is why it is essential that we make the best possible use of our combined NATO resources and even these need increasing and improvement.

19. Our present position is not too bad. We do have a single concept, agreed by the nations. There is much international training going on. Exercise Certain Strike last year was a massive demonstration of training at the operational level. It involved the whole of Northern Army Group and 2nd Allied Tactical Airforce and included major parts of all five Corps. What is more the Army Group was working to a single set of Standing Operating Procedures. I hope that in

future The Army Groups will run more exercises for their corps for this is how we would go to war. One lesson that emerged from Exercise Certain Strike was the need to make our reserves less vulnerable. They also need to be able to respond more quickly.

Conduct of the battle

20. The battle must therefore be conducted jointly at the operational level if we are to stand a chance. That means it is an Army Group/ATAF battle commanded by The Army Group and ATAF Commanders. The Army Group Commander's prime tasks are;

- a. To co-ordinate the Corps battles as they destroy the leading echelon attacks without calling on Army Group reserves. He does this by moving forces and logistic stocks from one Corps to another. He co-ordinates artillery and helicopters between Corps boundaries and he allocates airpower.
- b. To find out where the enemy is and where his point of main effort is. For this he needs an effective reconnaissance, surveillance and communication system which covers his whole area of responsibility.
- c. To attack the enemy at long range with concentrated airpower and artillery. It is essential to destroy as much of the enemy's follow-on forces as possible and to throw his plans and timings off course. Better aerial delivered weapons and a more powerful longer ranged MLRS are essential in this context.
- d. To commit his own reserves of several armoured and airmobile divisions. For this he needs not only the divisions themselves but also effective communications and other C3I equipment. He also needs very effective air defence.
- e. To commit any extra external reserves allotted to him by the strategic commanders. The requirements are the same as for the commitment of in-theatre reserves but air defence and speed of reaction become even more important.
- f. To continue his long range attack. No follow-on enemy formation must be allowed to arrive fresh into battle. This must go on relentlessly attacking each fresh echelon as it comes into range.
- g. Be ready to move into the battlefield nuclear phase, once authorised. This will probably follow on from the initial use by intermediate nuclear weapons. For this, at Army Group level, he needs battlefield weapons and a nuclear staff in continuous contact with his superiors. In my view battlefield nuclear weapons are Army Group, not Corps weapons.

21. The Army Group Commander runs this campaign from a single joint Land/Air Headquarters, alongside the ATAF Commander. It is essential that both services work to the same concept and jointly agree the joint plan, indeed it should evolve jointly and this now happens. The key role of airforces is to keep the enemy air off the army's back and to strike hard at targets at long range. The aim of this battle, is to prevent a rapid breakthrough, to destroy the leading attacks without resort to nuclear weapons, to postpone the nuclear threshold, if possible to stop the fighting before the war goes nuclear and in any case to give NATO planners

sufficient time for nuclear decision making. There is just a chance of stopping the fighting at this stage. If the Warsaw Pact breakthrough is being contained they must realise that their attempt at a quick victory has failed, their great gamble has not worked, NATO has got its act together and is ready to go nuclear. He may make one last effort using chemical weapons and even nuclear but he must realise that he now stands to lose all.

Commitment of reserves

22. The commitment of large scale reserves of all arms at the operational level is not easy. The enemy will do all in his power to find and destroy them before or during commitment. If they are located too far from their likely tasks, it takes too long to commit them, if too close, they get drawn into the battle. Whatever happens they must be able to respond much more quickly than they can today. A commander has three options for using his reserves;

- a. *Counter-Penetration*. To block an enemy penetration. This however, is entirely defensive and alone will not win. Worse, it will consume the very reserves that might, if used properly, win.
- b. *Counter-Attack*. This is better. It involves attacking to secure an objective and then to deny it to the enemy. Even if it succeeds it is always limited and alone is unlikely to give the defender the initiative. But it could lead to offensive operations.
- c. *Counter-Stroke*. This is the winner if conditions are right. Here the commander sets out, under a broad directive, to destroy the enemy wherever he is, to seize the initiative, get onto the offensive and win. It calls for a high standard of joint all arms training, good intelligence and high grade commanders working to a single concept.

23. In my experience the problems of the rapid and timely commitment of reserves can be overcome but only if a series of events occur in time. At this level commitment of large scale reserves of several divisions cannot be done suddenly. The key events which must occur are;

- a. All commanders must thoroughly understand the Army Group concept and must strive to command their own formation or unit within this concept, understanding, without being told, what their superiors are trying to do.
- b. The Army Group commander must build up a very good idea of where and when he wants to destroy the enemy and go onto the offensive, however, he must show flexibility here, especially in the early days as things might not work out as he wants. He must keep his subordinates well up to speed with his thinking, particularly those facing the main threat. After all their job is to destroy the lead attacks, his is to destroy the next echelon with his reserves and change the shape of battle into his favour.
- c. Each day he must ensure that his Corps commanders are fully aware of his assessment and his outline plan for the future; each must be in no doubt about what he is expected to do. I did this in two ways. First by visits in a helicopter, though ideal, this is not always possible. Second, by ADP discussions where all could see and react to the messages, this is very quick, gives time to solve the lan-

guage barrier and gives a written record. Third, and most important, by the issue of a daily battle directive also by ADP. This went out immediately after my own orders and was the executive order to act.

d. The key man in all this is the commander of the reserves. He must grow up with his options. I frequently had to give him two or even three to begin with and that meant that his planning could start. However it is essential to reduce these to one as soon as possible, he may then be able to move is force closer to its task.

e. The next job is to coordinate the operation. This may involve up to three of the corps and must cover all staff functions but especially movement, fire support and obstacles. I did this by keeping a Rover Group ready to move at my headquarters under a two star Deputy Chief of Staff. This would then go to the Headquarters of the most affected Corps. Representatives of the other affected corps also came as of course did the staff of the attacking formation(s). I normally opened it myself. This gave me a chance to make my battle intentions clear, I then left the staffs to work out the details. To be effective the procedure needs constant practise since many men of many nations have to respond together as a team. By the end of Certain Sinke we were doing the whole thing in 2-3 hours. Given good warning orders and fast battle drill this system can result in quick reaction, once the commander has made his decision.

f. Finally I held back the exact direction of the axis of attack and the timing of H-Hour for as long as I could to give me maximum flexibility up to last possible moment. At this stage it was vital to have COMTWOATAF beside me together, if possible, with the commander of the attacking force.

24. It is a system with a good chance of success provided that all nations do pull together as one team. However to make it work properly some improvements are needed.

The future

25. For once operational thinking is ahead of technology. The concept that I have discussed is possible now but it does need some improvements to stay ahead of the game. For example;

a. Better long range surveillance equipment directly under command The Army Group and Corps Commanders system is urgently needed under Army Group and Corps command. It must never be necessary to have to request such a system.

b. More and better tanks and armoured infantry. We lag behind here. The tank and armoured infantry are still critical to success even though their ability to succeed is depending more and more on others.

c. More and better artillery, we are even further behind here. It is fundamentally wrong to think of replacing field artillery by long range missile systems. To do so would negate the value of both because both do quite different things. So often we have ruined the effect of a new equipment in this way. Lance must also be modernised. MLRS modified to take a conventional and nuclear ATACAMS, is essential for the conventional phase of battle anyway and a

stockpile of nuclear warheads could be held ready in case they were ever needed.

d. Improved air defence to ensure that the all important reserves reach their objectives. It is essential that we have a gun/missile mix otherwise enemy pilots have the great benefit of planning and flying against only one defence system making their task much easier.

e. More and better helicopters and airmobile formations. I believe that we need an Army Group airmobile division, the forces to create it exist and it could be the first Central Region NATO formation made up from British, German and Belgian Brigades. Attack helicopters must be improved and must above all weapon systems be interoperable. All divisions need a strong force of attack helicopters and reserve divisions each need a brigade of about 50.

f. Finally we must somehow create a reliable intermediate nuclear system which can guarantee to hit targets in eastern Europe and Western Russia in order to make our strategic and tactical nuclear weapons credible again.

26. Realistically we will be very lucky to achieve all this since all nations are spending less on defence in real terms. Nevertheless the threat continues to increase, some 9000 more Warsaw Pact tanks, some 2000 guns and 1000 helicopters since 1985 and no sign of any reduction in this rate of growth. We must do something since even the measures I have suggested will not be enough even if we could afford them, as the years go by. I believe that we *can* collectively do more.

27. We must move towards more integration of our combined European defence resources. We must now look towards the creation of European Armed Forces. After all something similar will occur in the industrial and commercial world in 1992 when the terms of The Single European Act come into force;

a. We could declare our ground forces in the Central Region to NATO in peacetime as we do our air defence forces. Today Army Group Commanders do not command their corps in peacetime, yet they are responsible for training them for war. Corps Commanders receive operational direction from their own MODs and from the Army Group Commanders. This is often conflicting and confusing and is not the way to get the best out of our combined resources.

b. We would create an integrated operational requirements system which could respond to the field commanders on a NATO basis resulting in single equipment types in Europe and in many cases this would mean in NATO as a whole. This alone would save money, improve inter-operability and our combined effectiveness.

c. We could create a single NATO logistic system. At the moment we have seven national Lines of Communication weaving their way across Europe and duplicating each other. Army Group Commanders have very little control over their rear areas or logistics which is a serious weakness.

d. We could create a single training system at least at the operational level. At the moment we all train differently for the same battle. We could start the process with combined higher command and staff colleges.

e. We could put certain functions onto an integrated NATO footing for example all battlefield nuclear weapons, long range surveillance and airmobile formations.

24. I have heard it said that such action might upset the Americans but my own researches show the opposite. Most of the time they cannot understand the complexity of defence issues in Europe caused by so many countries trying to go it alone and compete with each other. In any case I am proposing a NATO system which would not be exclusively European.

Conclusion

28. We face a serious threat which physically exists and is still increasing, even though the intention to go to war may be remote today. The removal of the INF will make it much more difficult to guarantee peace. Nations are all putting less money into defence. To compensate for this we must make more use of our combined resources.

29. The battle must be fought at the operational level, that is at Army Group level according to a single concept of operations agreed by all nations. We are achieving this. We now need a range of inter-operable equipment to enable this concept to stay abreast of the threat.

30. But this is unlikely to be sufficient so we must integrate our forces much more than we do now particularly at the operational level. We must begin what in any case will be a slow process and start to create European Armed Forces.

31. Notwithstanding this action it is essential that the full spectrum of nuclear weapons exist, not with a view to using them, but in order to ensure that we continue to achieve our overall aim of preventing war at all costs.

EERSTVOLGENDE BIJeenKOMST

Op *donderdag 22 september a.s.* houdt de vereniging, gezamenlijk met het NIIB „Clingendael”, van 9.30 tot 16.00 uur in de Rembrandtzaal van het Nederlands Congresgebouw te Den Haag, een seminar over

Civiele verdediging, van oorlogsvoorbereiding naar crisisbeheersing

Deelnemers gelieven zich op te geven bij mevrouw Sjarbani van het Inst. Clingendael – tel. (070) 24 53 84 – waarna het programma zal worden toegezonden.
De kosten bedragen f 25,- p.p.

Introductie d.t.v. de secretaris, lkol W. F. Anthonijsz, Frederikkazerne, geb. 110, postbus 90701, 2509 LS Den Haag. Telefonische aanmelding wordt op prijs gesteld; telefoon tijdens diensturen: (070) 16 68 99.

Aan de Ledenadministratie van de
Kon. Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap
Karel Doormanlaan 274
2283 BB RIJSWIJK

Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap

AANMELDING NIEUW LID

Ondergetekende meldt zich hiermee aan als lid.

Naam en voorletters: .....

Straat: .....

Postcode:.....

Plaatsnaam:.....

Actief dienend officier KL/KLu: Ja/Nee*

*) Doorhalen wat niet van toepassing is.

(plaats).....

(datum) ..... 19 .....

(handtekening)